

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets♦
Antoni Vives
Reus♦
Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Temps present i passat

Els anys passen i les efemèrides ens permeten als historiadors difondre alguns esdeveniments històrics i desmitificar-los. Tanmateix, cada any succeeixen nous esdeveniments i correspondrà als historiadors del temps present posar-los en context històric i analitzar-ne el seu impacte històric.

Què ens depara aquest 2020?

♦♦ Rafel Puigserver Pou *

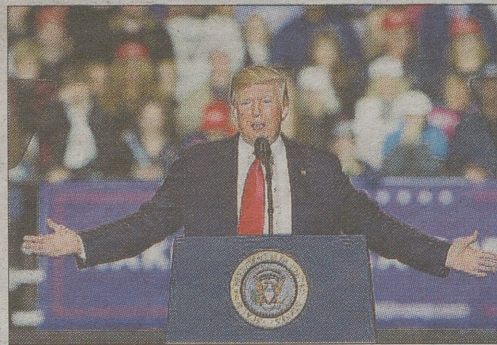

Fa pocs dies que ha començat l'any 2020, any bisext, i ja se'l preveu que serà intens des del punt de vista informatiu. Per començar serà l'any dels JJOO a Tòquio i de l'Eurocopa de futbol, etc. Dos esdeveniments esportius que mobilitzen milions d'espectadors i de doblers.

Enguany se celebraran eleccions legislatives o presidencials a Ve-

neçuela, Croàcia, Perú, Uruguai, República Dominicana, etc. Dels processos electorals prevists destaquen sobretot les eleccions presidencials dels EUA, amb la incògnita de saber si Donald Trump revalidarà la seva presidència o guanyarà el candidat demòcrata encara per concretar. També hauríem de veure la influència del darrer atac nord-americà i el conflicte amb Iran si hi repercuteix o no.

Igualment es preveuen eleccions generals a Bolívia per succeir a la presidenta interina Jeanine Áñez, després de la renúncia de l'expresi-

dent Evo Morales per les intenses protestes a Bolívia. Conflicte en el qual Espanya s'hi ha vist implicada després d'un confús conflicte amb membres dels GEO a l'entrada de la residència de la ambaixadora mexicana a La Paz i que ha acabat amb l'expulsió de diplomàtics per part dels dos països.

També el 2020 pot ser un és bon any per a recordar la història. El passat 1 de gener es va donar el bi-centenari del pronunciament militar del Riego a Las Cabezas de San

16 de desembre es complirà el 250 aniversari del naixement del compositor alemany Ludwig van Beethoven.

Moltes fites històriques per venir i recordar. Els mitjans de comunicació primer, i els historiadors després, hauran d'analitzar-ne les causes i conseqüències d'alguns dels esdeveniments que ocorraran el 2020.

* Doctor en Humanitats i Ciències Socials i màster en Comunicació (UIB)

► TEMA

Arxius públics?

Tot i que en els darrers anys el Consell i els ajuntaments han fet feina per a la catalogació i digitalització dels arxius municipals, encara queda molta feina per fer, d'entre les quals facilitar-ne l'accés per als investigadors i per al gran públic, ja sigui per la seva digitalització o per l'obertura a consulta.

Els arxius històrics municipals, un camp oblidat?

♦♦ Núria Quetglas Amengual *

Un arxiu històric és la institució que reuneix i custòdia tota aquella documentació que va ser elaborada orgànicament per un organisme durant l'exercici de les seves funcions i que, al llarg del temps, es converteix a una eina interessant al servei de la investigació degut a la seva importància cultu-

ral. És així com els ajuntaments de les Illes compten amb els seus propis arxius històrics, l'interès dels quals és indubtable per a reproduir el passat de cada un dels municipis. No obstant això, en molts de casos, l'estat en què es troben aquests dipòsits és qüestionable, cosa que fa perillar la seva preservació.

La falta de suport econòmic i institucional implica que el manteniment adequat dels arxius no sigui una prioritat per les autoritats mu-

nicipals; sens dubte, molts requereixen una tasca d'ordenació urgent.

Però, si ja és perillosa una falta d'acció, també ho és el no seguir uns estàndards. És imprescindible que els responsables dels arxius coneguin la normativa existent en matèria arxivística per assegurar que el resultat de l'ordenació sigui vàlida també en un futur i compatible tant a nivell nacional com internacional. Per això, normes com la ISAD(G), i les seves complementàries, haurien de ser conegu-

des i aplicades en cada cas, juntament a altres propostes de caire autonòmic, com podria ser la NODAC catalana. A nivell de Balears, comptem amb el Quadre Municipal d'Arxivers de Mallorca, que planteja una classificació de la documentació local a partir del seu organisme productor i que es sol ajustar al perfil de la documentació present als arxius històrics municipals.

Un cop classificat correctament, s'ha d'assegurar la preservació d'aquest llegat, testimoni únic de la nostra Història. Mantenir unes condicions ambientals adequades dins els arxius i utilitzar els contenidors apropiats n'és el primer pas, per passar, ja en una fase posterior, a la seva digitalització.

* Doctoranda en Història Moderna. Tècnic del Servei de Biblioteca i Documentació de la UIB

► TEMA

Drets Humans

En els darrers anys, i amb la crisi com a excusa, s'han posat en dubte alguns dels principis i valors que les societats humanes, sobretot les occidentals, havien aconseguit i fins i tot s'ha retrocedit en certs aspectes. Convé no baixar la guàrdia en la defensa dels nostres drets que hem guanyat i que no podem perdre.

El dolentisme

♦♦ Josep Maria Buades *

Una de les coses que ens ha deixat aquest 2019 ha estat l'arraconament del *buenismo* i la irrupció del *malismo* (dolentisme). És veritat que el discurs progressista incorre en contradiccions sagnats. També ho és que el llenguatge políticament correcte a vegades desvia el focus de les coses importants cap a bajanades absolu-

tament supèrflues. Però el dolentisme que el substitueix, com el seu propi nom indica, és molt pitjor.

Què entenc per dolentisme? Doncs comportaments com deixar que immigrants clandestins naufragin al mar i impedir rescatar-los, o tancar-los en camps de concentració, o legitimar violacions col·lectives per la manera de vestir de la víctima, o baixar els impostos als més rics i sufocar els pobres eliminats serveis socials. També és propi del dolentisme limitar la llibertat d'expressió i encarcerar polítics dis-

sidents. En definitiva, totes les actituds que poden englobar-se sota els conceptes de racisme, sexisme, homofòbia, discriminació lingüística o religiosa, classisme, revisionisme climàtic i tots els altres *ismes* que contradueixen els principis de la Declaració Universal de Drets Humans.

Arran de la crisi del 2008 el dolentisme s'ha anat estenent de manera preocupant, a través de les de-

mocràcies il·liberals. Amagades sota unes formes d'aparent participació ciutadana (com els robots que intervenen a les xarxes socials) i amb eleccions periòdiques que els donen una pàtina de legitimitat, aquests règims estan construint nous sistemes autoritaris.

No m'estranyaria que, tal i com estan les coses, a la pròxima trilogia de *Star Wars* els bons siguin les tropes imperials. Per què no presentar Darth Vader com un patriota sense complexos que persegueix els *perroflautes* de l'Aliança Rebel? Aquests al cap i a la fi no volen res més que destruir l'ordre constitucional de les galàxies.

Alerta, que George Lucas té bon olfacte.

* Doctor en Història